

Staré cesty mladých žen

„Co je sv t sv tem, otevírá stále nové a nové cesti ky,“ za ala sta ena vypráv t sv j p íb h a rozhlédla se po p ítomných, kte í upírali o í k jejím rt m a hltali každé slovo, „ale zároveň tu jsou ty staré. Ty, které n kdo postavil již kdysi dávno. Cesty mohou být dv ... Ty, které léty nepoužívání zarostly a ty, které se díky kolob hu asu naopak p izp sobily a je na nich mén a mén trní,“ nadechla se zhluboka a zvedla o í k oblak m.

„Bojíš se?“ zašeptal z ístajasna tiše cizí hlas do ouška mladé dívky, která, stejn jako ostatní, zvedla pohled vzh ru se sta enou a te sebou p ekvapen škubla, div nevyk ikla.

„Kdo jsi?“ zašeptala, aby hlasitými slovy nerušila vypráv ní. Sta ena mezitím pokračovala a dávala zvláštní d raz do každého slova.

„I vás, d v ata, eká strastiplná cesta po cestách starých, prov ených a léty ozkoušených cestách,“ ekla a její pohled se na chvíli up el na mladíka, který byl stále naklon ný za mladou dívkou. Ten se bázliv p íkr il, nicmén pohled sta en pevn op toval, nehodlal se nechat zastrašit. Sta ena pak sklouzla o íma k dívce a ta se pod silou jejího pohledu, který sebou nesl tíhu tolika let, zachv la.

„Jind ich,“ ekl prudce, jakoby sám sebe cht l vymanit ze spár toho pohledu, který se ho fyzicky sice nedotýkal, zato ho cítil až do morku kostí.

„Jaký Jind ich? Žádný tu nikdy nebydlel,“ zeptala se dívka a její pozornost se naplno obrátila k chlapci. P estože si dávali pozor, aby šepot nebyl nahlas, už se jim nepoda ilo uniknout sta enin pohledu a ta, p estože pokračovala ve svém vypráv ní, po o ku sledovala, co mladý pár d lá.

„P íst hovali jsme se p ed dv ma týdny,“ zašeptal chlapec a t kavými pohyby se rozhlížel, „nechceš se projít?“ zeptal se. Dívka se letmo podívala na sta enu, a kdyby se bývala setkala s jejím pohledem, nejspíš by byla z stala a nedovolila by si pohnout se ani o pí . Sta ena ale m la o í zav ené a soust ed vypráv la.

„Staré cesty jsou bohatstvím, jež nám zanechali naši p edci a je tedy pot eba o staré cesty pe ovat a cítit vd k, že m žeme po t chto cestách šlapat, jak si b h p eje.“

„Jind ichu, kam jdeš?“ volala za chlapcem jakási starší žena, nejspíš jeho matka, na což se chlapec zd šen oto il, vykulil o í, chytil dívku za ruku a s pevným stiskem ji táhl za sebou dál od davu lidí.

„Co to d láš?“ ptala se zd šen a chaoticky hledala sm r, kterým se dívat.

„Utíkám, p eci!“ za al se smát Jind ich a nadšen vb hl do nedalekého lesa, kde zabo il za strom, zastavil se, op el o kmen a zhluboka vydechoval, p í emž mu na tvá í hrál široký úsm v.

„To tedy není vtipné! Co když z toho budeme mít problém?“ ptala se neš astn dívka, svoji ruku z jeho vytrhla a zacouvala, ímž stoupla na starou, uschlou v tev, která nápor váhy

lovka neunesla a hlasitě křikla. Dívka tiše vykřikla, uskočila směrem zpět a přistála chlapci v náruči. Ten se začal hlasitě smát.

„Emu se smíš ještě?“ zeptala se pohoršená a ukročila od něj na délku paže.

„Tobě,“ smál se dál.

„Mně to tedy vtipné nepřišlo,“ založila si dívka ruce na prsou, ale po chvíli se jeho nakažlivým smíchem nechala strhnout.

„Jak ti vlastně říkáš?“ zeptal se Jindřich, když konečně popadl dech.

„Regina,“ přišla mu odpověď plná odeznívajícího veselí.

„Zvláštní jméno, nikdy jsem neslyšel o něm kom, kdo by se jmenoval Regina,“ přemýšlel Jindřich nahlas a dobromyslně se usmál, „krásné jméno,“ dodal.

„Já moc Jindřich také neznám,“ přikývla a překvapeně zamrkala, „my jsme spolu utekli! Maminka má ... Pravděpodobně užkrť!“ pobaveně zakroutila hlavou a otočila se k odchodu. Jindřich pocítil svoji šanci.

„Pokej, Regino!“ přiskočil k ní a chytil ji za ruku, aby ji zastavil, „nechceš se ještě projít a povídat si?“ zeptal se. Rychle vytrhla svoji ruku z jeho a cudně se pousmála, váhala, jestli ještě stráví s Jindřichem nějaký čas, bylo jí s ním moc dobře, ale bála se trestu. Pohled, který se jí naskytl v jeho očí, ta samozřejmost, se kterou dělával všechny klukovské vylomeniny, jí najednou byla neskutečně blízká.

„Ráda,“ odpověděla nakonec.

O několik tisíc kilometrů dál se odehrávalo něco jiného.

„Aoko, je to cesta, kterou prošlo tisíce žen před tebou! Je nutné, abys ji prošla také!“ držela za ruku mladá žena dívenku, které nemohlo být více než třináct let, chvilíci se v návalu pláče.

„Já vím, maminko, jen mi dej ještě chvíli. Nechci se tomu vyhnout, chci jen čas,“ prosila Aoko a hlubokým dýcháním se snažila uklidnit. Chápala sílu rodové tradice, rozuměla všemu, co se dělo, jen ještě nebyla připravená ten osud přijmout, ani stát se ženou.

„Bohové nám dali jen omezený čas, pamatuješ? Jestliže neuděláme to, co musíme, žádný další čas nám nebude poskytnut,“ naléhala žena, zdšeně pozorující velký zlatý kotouč, jak ve své velkoleposti klesá a odnáší světlo.

„Kdo, čas kvapí!“ ozvalo se ze stanu nedaleko, v němž čekala léty prověná žena, aby mohla z mladé Aoko udělat ženu. Ta se po těch slovech začala chvilíci na celém těle. Istá podoba strachu, který přichází, kdykoli lovka ví, že přijde něco špatného.

„Ještě chvíli...“ zašeptala prosebně užívající si posledních pár vteřin klidného, bezbolestného a bezstarostného dětství.

„Regino, Jindíchu... To, co jste udělali, bylo nezodpovědné! Mohlo se vám něco stát!“
láte i ta žena, o které muselo být každému náhodnému kolemjdoucímu očitelné, že je to matka jednoho z nich, a nešťastně kroutila hlavou.

„Jsme v pořádku, maminko, vidíš?“ usmála se dobrosrdečně Regina, ale v očí měla vepsaný strach. Vzpírat se rodičům a porušovat pravidla, to nikdy nebylo nic, co by jí přinášelo potěšení. Žena jen zakroutila hlavou, její dcera Regina bylo sedmnáct, byl nejvyšší čas najít ji ženicha a Jindíchu vypadal jako dobrý hoch. Ještě pár let a Regina by byla považována za starou pannu. Nebylo to dlouho, co se svým manželem hovořila o dohodnutém sátku. Nemohla dopustit, aby její dcera zestárla sama. A najednou osud situaci vyřešil sám.

„Vidím,“ odpověděla a pousmála se, „víš, hochu?“ zeptala se.

„Syn kováře, jsme tu noví,“ upěsnil chlapec. Žena se usmála. Dohodnutý sátek najednou s příchodem vhodného ženicha nebyl nutný a to, co se včera zdálo jako sen, se proměnilo ve skutečnost.

„Pro tentokrát to necháme plavat, ale Regino, jestli tě ještě někdy uvidím, kam utíkat bez svolení, budeš svatníci cítit na dvakrát,“ pohrozila žena a sotva se mladí vzdělili, běžela všichni svému muži.

Koda věděla, co je pro její dceru nejlepší a snažila se pro to udělat vše, stejně jako každá jiná matka, která miluje své dítě. I ona tuto tradici podstoupila, stejně jako její sestry, matka, babička. Její dcera byla výjimečně zvolena za manželku pro nejlepšího válečníka, kterému se Aoko zalíbila a osobně si ji šel namluvit. Byla to věc, které se nedostalo jen tak někomu, Aoko tím byla povýšena na jednu z nejdražších žen vesnice. Pro Kodu to bylo jako sen – neměla strach, že by její dcera zůstala sama, ale čím dříve se osamostatnila, tím dříve měla Koda klid na duši.

Proto i přes bolest v duši chytila svoji dceru za ruku a vedla ji k velkému stanu. Těch pár metrů, které je daleko od stanu, se najednou zdály jako kilometry. Každý krok se zdál jako po rozžhaveném uhlí, nejen pro Kodu, která s dcerou soucítila, ale i pro Aoko, která mlčky polykala svoje slzy. Na jednu stranu cítila hrdost a těšila se, na druhou ale měla strach a věděla, že pokud nebude pár týdnů silná, může zemřít. Příteli myšlence se znovu začala těšit a nechala se doslova vtáhnout do stanu. Tam, chvíli se, sedla na zem, načež si po výzvě lehla. Už v tu chvíli se neudržela a hlasitě vzlykla, nicméně pokrčila kolena a tělesou se šekala, až stará žena udělá, co je potřeba.

„Bohové nám dali velký dar v podobě cest, o které musíme péřovat. Staré cesty jsou bohatstvím,“ začala stará žena o věčný proslov, který trval několik minut, které byly stejně trýznivé, jako cesta ke stanu, jako probdělá noc přetím, jako tíha zodpovědnosti, kterou Aoko nesla na prsou.

...a tak ve jménu bohů oišť na,“ dokončila žena prastarou modlitbu. Kmen Aoko patřil k jednomu z těch, kteří rituály braly jako odkazy předků a tudíž se kolem každého rituálu daly velké oslavné i plně chvály bohů a moudrých předků. Chvilí na to bylo ticho ve stanu protnutu nelidským, bolestí naplněným rykem. Svíjející se tělo mladé dívky bojovalo s bolestí, kterou si pro ni připravili ti, o kterých všichni mluvili jako o „moudrých“.

Koda jen pozorovala, jak je její dcera oišťována a sama se snažila nevzpomínat na den, kdy tímto rituálem prošla ona. Aby si mohla vzít muže, aby mohla mít dítě a mohla být pokračovatelkou rodu. Vždy je potřeba dát nějakou oběť. A oběť bylo obětí dostatek.

Tancovalo se a pilo ve jménu Jindicha a Reginy. Každý jim chtěl gratulovat k manželskému svazku a popřát štěstí do budoucího společného života, vždy vstup dívky mezi ženy a chlapce mezi muže, to byl okamžik štěstí pro každého. Vždy, když se mladí lidé dožili dospělosti a začali společně něco budovat, znamenalo to novou naději pro další generace.

„Tak, Regino, jak se cítíš?“ přišla k mladé nevěstě staena, která tenkrát u ohně vyprávěla o cestách předků, o poznání starší než tenkrát v noci. Jakoby ve stěbě každý den vryl do oblíbené novou vrásku a posadil na už tak prohnutý hřbet další balvan.

„Mám strach,“ přiznala se Regina s plachým úsměvem.

„Pochopitelně,“ usmála se staena nazpět.

„Vy, babičko, proč jste na nás tenkrát v noci tak koukala?“ zeptala se Regina opatrně na otázku, která ji trápila celou tu dobu.

„Protože jsi neposlouchala. Kdybys tenkrát byla zůstala, možná bys na dnešek byla víc připravená. A teď to vidíš, máš strach z jedné z nejhezčích, krásně opévaných cest, které byly pro vás, mladé ženy, stvořeny a které vám může život nabídnout,“ pousmála se staena.

„Kdepak babičko!“ zvolala Regina, „tohle vůbec není jednoduchá cesta. Odnosit dítě, starat se o muže a tvořit rodinu! Vždy je toho tolik, co teď musím zvládnout, třeba porodit dítě!“ oponovala zděšeně, „sama jistě víte, jak neskutečná bolest je přivést na svět zdravé dítě,“ zavrtěla hlavou.

„Regino, cesta, kterou teď jdeš, není plná trní. Máš milujícího muže, podporující rodinu. Važ si toho,“ usmála se staena a otočila se k odchodu.

„Mýlíte se, babičko!“ zvolala za ní Regina, „tohle byl těžký boj a ještě bude,“ volala nešastně. Staena si jen v duchu povzdychla.

„Kdybys tak věděla,“ vzhledla k obloze a zhluboka se nadechla. Vítr nesl jen tichý příslib lepšího zítřka.

Zatímco tichou kolik tisíc kilometrů plakala mladá – teď už žena – Aoko, zatímco si její bitvami s divokými zvířaty ošlehaný muž nárokoval právo první noci a Aoko jen v slzách, dusíce v sobě každý bolestný sten, čekala, až cesta, kterou jí určil její předkové, konečně dojde ke svému konci.